

Consiliul Județean Bacău

Institute for Housing and Urban Development
Studies Romania srl

IHS
ROMÂNIA

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI BACĂU ÎN ORIZONTUL DE TIMP 2009-2021

VERSIUNEA 2016

DOCUMENT 1 - PROFIL MONOGRAFIC AL JUDEȚULUI BACĂU: RADIOGRAFIE A SITUAȚIEI EXISTENTE

NOIEMBRIE 2016

CONTRACT DE SERVICII DE REALIZARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE DURABILA A JUDEȚULUI BACĂU IN ORIZONTUL DE TIMP 2009-2021, VERSIUNEA 2016

Nr. 14569/09.09.2016

DOCUMENT 1:

PROFIL MONOGRAFIC AL JUDEȚULUI BACĂU:

- **RADIOGRAFIE A SITUATIEI EXISTENTE**

Colectivul de elaborare:

Elaboratorii aduc mulțumiri echipei Consiliului Județean Bacău pentru contribuția adusă la finalizarea documentului

Dr. arh. Sorina Racoviceanu

(de completat)

Dr. arh. Nicolae Tarălungă

Drd. urb. Andreea Chină

Dr. ec. Marius Cristea

Dr. ing. Oana Luca

Drd. ecol. Tudor Racoviceanu

Psih. Cristina Tarălungă

Aviz IHS Romania SRL Nr. 37/07.10.2016

Președinte comisie:

dr. arh. Nicolae Tarălungă

Noiembrie 2016

CUPRINS

Introducere	i-v
Secțiunea 1. Teritoriul și locuitorii	1
1.1. Definirea amplasării și rețeaua de localități	2
1.2. Localizare, caracteristici naturale, scurt istoric	13
1.3. Profilul spațial și funcțional	14
1.4. Demografie și migrație	18
1.5. Forme asociative	44
1.6. Concluzii, probleme și tendințe	48
1.7. Analiza SWOT	49
Anexa 1.1. Extras din observatorul Teritorial – fișele UAT	51
Secțiunea 2 – Economia	145
2.1. Context macroeconomic județean	146
2.2. Sectoare economice cu rol important în dezvoltarea economică a județului	153
2.3. Piața de muncă și resursa umană	167
2.4. Cercetare, dezvoltare, inovare	173
2.5. Infrastructură și servicii suport pentru afaceri și inovare	175
2.6. Concluzii, probleme și tendințe	176
2.7. Analiza SWOT	181
Secțiunea 3 - Conectivitate teritorială	185
3.1. Conectare la Rețeaua TEN-T și proiecte din Masterplanul General de Transport	186
3.2. Rețeaua de drumuri județene și locale	191
3.3. Accesibilitate rutieră, aeriană și feroviară	201
3.4. Transport public și privat	206
3.5. Forme de transport intermodal	207
3.6. Concluzii, probleme și tendințe	207
3.7. Analiza SWOT	209
Anexa 3.1. Extras din Ghidul de investiții pentru drumuri județene	212
Secțiunea 4 - Utilități Publice	216
4.1. Alimentare cu apă potabilă	217
4.2. Rețeaua de canalizare	238
4.3. Rețeaua de distribuție a gazelor naturale	243
4.4. Rețeaua de alimentare cu energie electrică și termică	246
4.5. Iluminatul public	250
4.6. Concluzii, probleme și tendințe	253
4.7. Analiza SWOT	255
Anexa 4.1. Extras din Ghidul de investiții pe infrastructura de apă-canal	257
Secțiunea 5 - Servicii publice de interes general	262
5.1. Fondul de locuințe	263
5.2. Infrastructura de educație și servicii de educație	271
5.3. Infrastructura de sănătate și servicii medicale	283
5.4. Infrastructura de asistență socială și servicii sociale	289
5.5. Concluzii, probleme și tendințe	298
5.6. Analiza SWOT	300
Anexa 5.1 – Extras din Atlasul zonelor urbane marginalizate din România	305

Secțiunea 6 – Mediu și biodiversitate	308
6.1. Caracterizarea capitalului natural	309
6.2. Rezervații naturale și arii protejate	316
6.3. Calitatea factorilor de mediu și poluarea (apă, aer, sol)	321
6.4. Schimbări climatice	344
6.5. Managementul deșeurilor	345
6.6. Concluzii, probleme și tendințe	351
6.7. Analiza SWOT	352
Secțiunea 7– Turism, cultură și culte	354
7.1. Industria de turism – produse și infrastructură	355
7.2. Analiza cererii de produse și servicii turistice	363
7.3. Zone protejate și monumente istorice	366
7.4. Infrastructura culturală	370
7.5. Evenimente și activități culturale	374
7.6. Culte	376
7.7. Sport și agrement	380
7.8. Concluzii, probleme și tendințe	383
7.9. Analiza SWOT	384
Secțiunea 8: Probleme și disparități teritoriale	386
8. 1. Contextul teritorial	387
8. 2. Diagnostic teritorial	387
8.3 Coordonarea problematicei teritoriale cu nevoile existente	423
Secțiunea 9: Tendințe de dezvoltare	430
9.1. Context județean	431
9.2.Tendințe care răspund nevoilor rezidenților	431
9.3. Tendințe care răspund nevoilor firmelor	432
9.4. Tendințe care răspund nevoilor turiștilor	432
9.5. Tendințe de dezvoltare cu valoare adăugată în context regional	432
Secțiunea 10: Analiza SWOT	434
10.1. Analiza SWOT pentru Dezvoltare Durabilă a județului Bacău	435
10.2. Analiza SWOT pentru o Creștere Inteligentă a județului Bacău	436
10.3. Analiza SWOT pentru Creștere Favorabilă Incluziunii a județului Bacău	437
10.4. Concluzii, tendințe de dezvoltare și implicații teritoriale	438

Introducere

Context general

Județul Bacău prezintă caracteristicile situației generale a României, în care indicatori de ordin cantitativ în domenii economice nu corectează fundamental nici eșecurile pieței libere, nici efectele unor decizii de guvernare. Câteva aspecte sectoriale precum șomajul în rândul tinerilor, productivitatea muncii redusă, finanțe publice nesustenabile, realizări modeste în protecția socială, susținerea firmelor și a spiritului antreprenorial, sunt câteva din caracteristicile comune ale județelor României. Din acest punct de vedere, analiza situației existente a județului relevă aspecte similare în multe județe, pentru a căror rezolvare, resursele locale nu asigură convergența în creșterea veniturilor și a calității vieții.

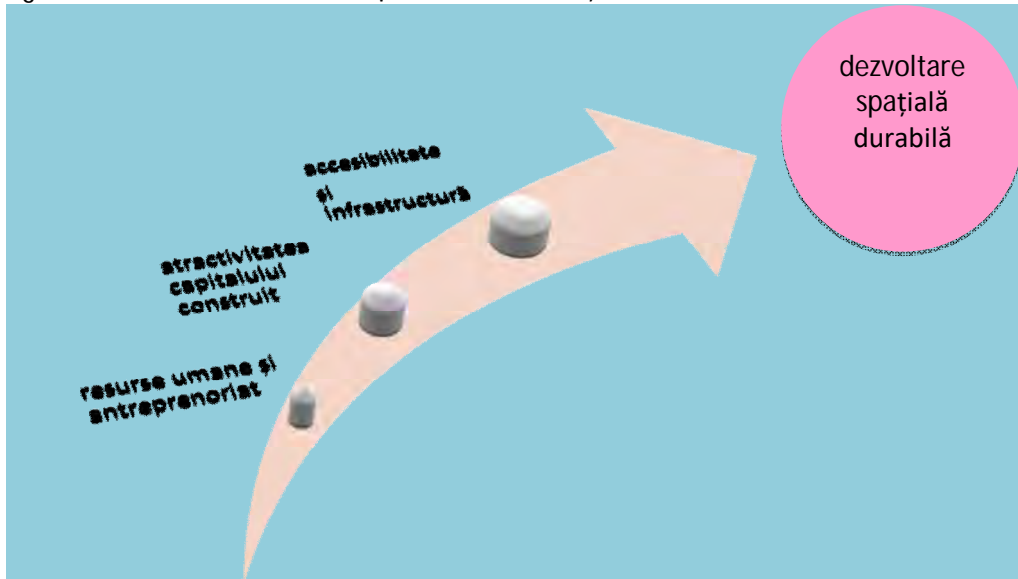
Din punct de vedere spațial, situația județelor din România variază mult, fiind influențată de nivelul de accesibilitate pe toate formele de transport și de existența competiției regionale, naționale și transfrontaliere. Dezvoltarea polilor și a coridoarelor de creștere în zona capitalei, a municipiilor Oradea, Timișoara, Brașov și Cluj Napoca, de exemplu, indică un aspect important de care va trebui să se țină seama în dezvoltarea viitoare a județului Bacău și, anume, rolul strategiilor spațiale.

Abordarea spațială asigură o mai bună coordonare și concentrare către anumite investiții specifice și promovarea unor politici locale, în special privind patrimoniul construit, prin care se pot optimiza investițiile private. Instrumentele de planificare spațială contribuie nu numai la organizarea în forme compacte și expedierea de bunuri și servicii eficient și la costuri reduse, dar și concentrarea resurselor existente - capital, infrastructură fizică și politici pentru susținerea de activități economice viabile pe piață.

Pornind de la acest context, etapa de analiză și diagnostic spațial a județului Bacău expune în textul său aspectele cheie sectoriale și implicațiile spațiale ale dinamicii economice și sociale ale zonelor urbane și rurale, dar nu se limitează la enumerarea aspectelor evidențiate prin studii, chestionare, analize ale strategiilor locale, sau analizelor SWOT sectoriale și teritoriale realizate. Analiza demonstrează nevoia de pornire a unui nou model de creștere a județului Bacău prin restartarea mecanismului de convergență în venituri și standarde de calitate a vieții, fundamentând în același timp modelul spațial de dezvoltare viitoare a județului. Analiza diagnostic punctează elementele necesare coordonării și integrării nevoilor județului cu obiectivele strategice ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Est și naționale, concentrând acțiuni și resurse pentru atingerea:

- Integrării spațiale și dezvoltării policentrice pentru realizarea unui model spațial bazat pe zone funcționale, parteneriat urban-rural, moduri de transport/conectivitate și model social;
- Accesibilității și incluziunii pentru asigurarea că locuitorii au acces la locuri de muncă, servicii sociale, oportunități și posibilitatea de a alege;
- Creșterii economice necesare întăririi și dezvoltării continue a orașelor în scopul asigurării creșterii economice a zonelor urbane și a rolului lor acestora în dezvoltarea zonelor rurale aflate în zona lor de influență;
- Bunei guvernări prin întărirea capacității administrației și a comunităților de a lucra împreună pentru atingerea integrării spațiale și sociale.

Figura a – Dezvoltarea durabilă prin valorificarea și întărirea bazei economice existente

Principiile avute în vedere în procesul de elaborare a documentului

Datele culese și dezbătute, privind profilul teritorial și tendințele de dezvoltare, constituie prima fază de fundamentare a strategiei de dezvoltare și urmăresc proiectarea viitoarelor căi de formulare și de implementare a acestora pe baza următoarelor principii:

Concentrare și planificare: Deciziile, acțiunile și resursele asigură un echilibru între ajutorarea zonelor dezavantajate și consolidarea zonelor cu potențial de creștere, ce aduc valoare adăugată în unități administrative învecinate.

Conectare: Pentru a sigura o dezvoltare armonioasă a teritoriului județului, oameni, firme și spații solicită conexiuni de transport și energie, forme de acces adecvat la sursele de informare și la serviciile de interes public general, cu prioritate sănătate, educație și de intervenții în situații de urgență.

Cooperare: Nivelurile administrației publice realizează parteneriate pentru (1). Dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere și inovare, (2). Promovarea economiei bazate pe utilizarea eficientă a resurselor, ecologice și mai competitivă și (3) Promovarea unei economii cu grad ridicat de ocupare a forței de muncă, asigurând incluziunea socială și coeziunea teritorială.

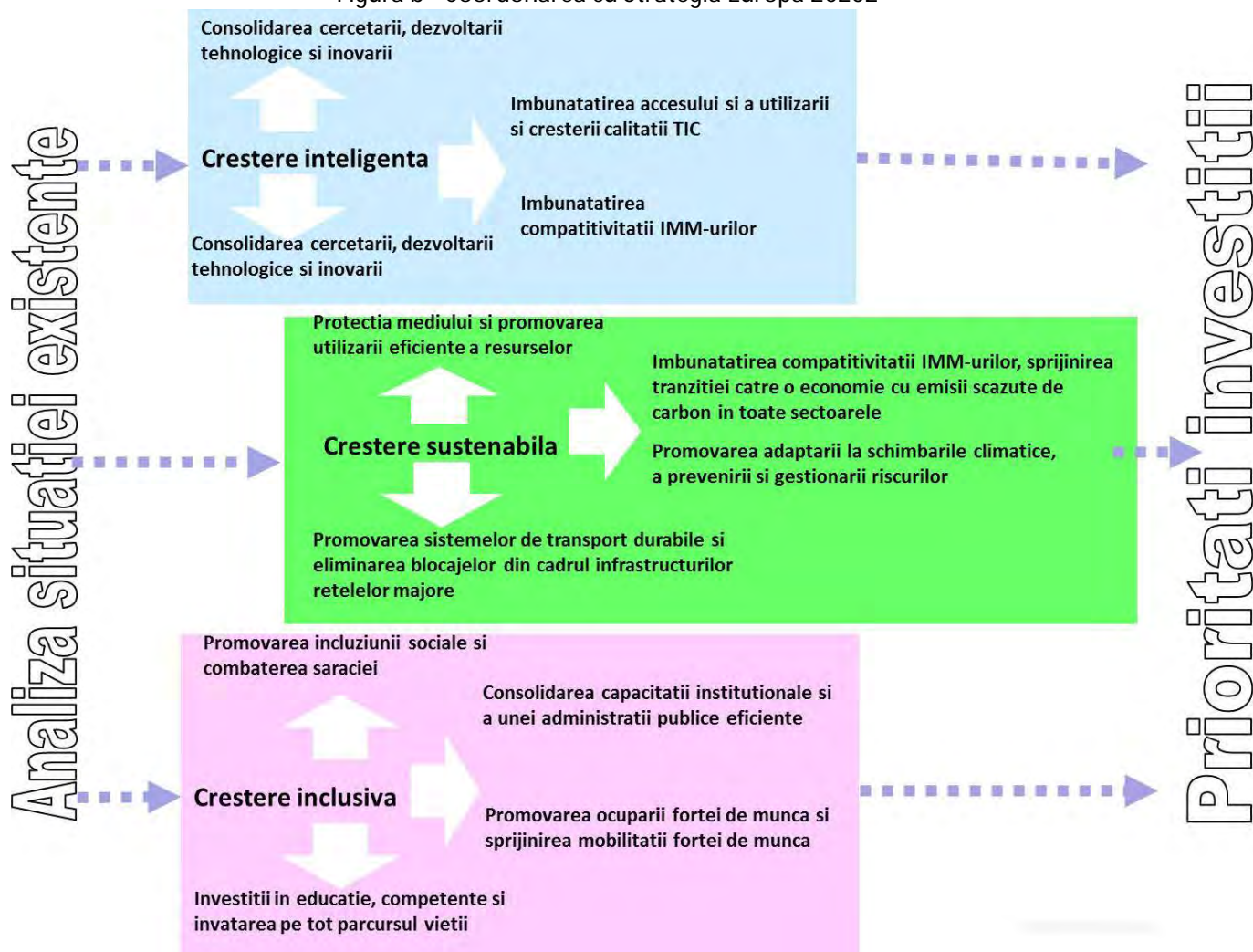
Coordonare și planificare: Planurile de amenajare a teritoriului județean și local, municipii-orașe-comune, constituie baza legării „Politicilor de Dezvoltare” cu ”Teritoriile Funcționale” reprezentând fundamentul deciziei de alocare a resurselor necesare implementării proiectelor ce vor asigura dezvoltarea socio-economică a localităților și conectivitatea teritoriului județean în spațiul național și european.

Coordonarea cu documente strategice europene, naționale și regionale

Nivel European: Privit prin prisma Strategiei Europa 2020, prezentul document pregătește în această fază necesarul de date ce reflectă situația existentă a diverselor sectoare de dezvoltare, dar și tendințele de dezvoltare compatibile cu țintelor de dezvoltare a Uniunii Europene, integrând spațial elementele ce susțin (1). Dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare (creștere inteligentă), (2). Promovarea unei economii bazate pe utilizarea mai eficientă a resurselor, mai

ecologică și mai competitivă (creștere durabilă) și (3) Promovarea unei economii cu grad înalt de ocupare a forței de muncă, ce asigură coeziunea socială și teritorială (creștere incluzivă).

Figura b - Coordonarea cu Strategia Europa 20202

Din punct de vedere spațial, datele culese din surse statistice, studii sectoriale, chestionare vizează dezvoltarea teritorială prin integrarea obiectivelor sectoriale exprimate prin programele elaborate de diversele niveluri ale administrației publice din România, cu principiile de coeziune teritorială și cu prioritățile Agendei Teritoriale 2020, susținute de Carta Verde a Coeziunii Teritoriale, coordonând direcții privind:

- Dezvoltarea teritorială policentrică și echilibrată ca condiție a asigurării coeziunii și competitivității teritoriale;
- Incurajarea dezvoltării integrate în zone urbane, rurale și cu specific, în scopul facilitării sinergiei și a unei mai bune exploatare a valorilor locale;
- Dezvoltarea unor economii locale puternice pentru asigurarea participării regiunilor în competiția globală;
- Imbunătățirea conectivității teritoriale în folosul persoanelor, comunităților și firmelor;
- Management și conectare a valorilor ecologice, a peisajului și a celor culturale pentru susținerea dezvoltării durabile .

Nivel național: Elemente de coordonare sunt cuprinse atât în politici publice privind aspecte spațiale cât și sectoriale. Elemente de ghidare de ordin spațial sunt relevate în Strategia de Dezvoltare

Teritorială a României 2035 (2014) – rapoartele privind Rețeaua de localități după rang și importanță, Formarea și dezvoltarea sistemelor de localități, Caracteristicile localităților urbane și rurale.

Strategii sectoriale acoperă sectoare cheie ale dezvoltării precum capitalul uman, infrastructura de conectivitate, competitivitate economică, valorificarea resurselor naturale, capacitatea administrativă precum și condiționalitățile orizontale. Sunt evidențiate următoarele:

A. Îmbunătățirea capitalului uman

1. Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2013-2020
2. Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei (2014-2020)
3. Plan de Acțiune al Strategiei pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității Roma pentru perioada 2012-2020
4. Strategia pentru Sănătate 2014-2020
5. Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Scolii
6. Cadrul Strategic pentru Educația Terțiară
7. Strategia Națională pentru Invățarea pe tot Parcursul Vieții
8. Strategia pentru Dezvoltarea Infrastructurii Educaționale

B. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne

9. Master Planul General de Transport al României (2014-2030)
10. Strategia Națională pentru Agenda Digitală a României

C. Promovarea competitivității economice și a dezvoltării locale

11. Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014 – 2020
12. Analiza și Evidența pieței CDTI în România
13. Strategia Națională de Competitivitate 2014 – 2020
14. Strategia pentru Dezvoltarea Agriculturii pe termen mediu și lung 2020-2030
15. Planul Strategic Național Multianual privind Acvacultura 2014-2020
16. Strategia de Dezvoltare Rurală a României 2014-2020

D. Optimizarea utilizării și protecției surselor naturale și valorilor culturale

17. Strategia Energetică a României pentru perioada 2007 - 2020 actualizată pentru 2011 - 2020
18. Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 - 2020
19. Adoptarea Planului de Acțiune (încorporat în Planul de Acțiune privind Schimbările Climatice)
20. Strategia Națională privind Managementul Deșeurilor
21. Planul Național privind Managementul Deșeurilor

E. Modernizarea și întărirea administrației naționale și a sistemului juridic

22. Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice 2014 - 2020

F. Condiționalități orizontale

23. Existența aranjamentelor pentru aplicarea eficace a legislației UE privind ajutorul de stat în domeniul fondurilor ESI – Monitorizarea sistematică a cheltuielilor de ajutor de stat
24. Existența aranjamentelor pentru aplicarea eficace a legislației europene privind EIA și SEA
25. Strategia Națională de Export 2014 - 2020
26. Strategia Națională și Planul Național de acțiune pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România

Programe operaționale și programe naționale:

1. Programul Operațional Regional 2014-2020
2. Programul Operațional Competitivitate 2014-2020
3. Program Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

4. Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
5. Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate 2014-2020
7. Programul Național pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală 2014-2020
8. Programul Național de Dezvoltare Locală (Subprogramele: „Modernizarea satului românesc”, „Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”, „Infrastructură la nivel județean”)

Nivel regional: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, aprobat de Consiliul pentru Dezvoltare Regională Nord-Est (CDR Nord-Est) în data de 25.02.2015 și avizat de Comitetul Regional pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est (CRP Nord-Est) în data de 23.10.2014, evidențiază faptul că Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute, dar se situează pe ultimul loc în raport cu nivelul de dezvoltare. Astfel, deși în perioada 2005-2008 produsul intern brut regional pe cap de locuitor a crescut în termeni reali, rata de creștere înregistrată a fost inferioară celei medii naționale, ceea ce a condus la o accentuare a disparităților de dezvoltare față de celelalte regiuni. Principalii factori care determină nivelul scăzut de dezvoltare a Regiunii Nord-Est cuprind:

- Alternative economice reduse pentru populația din mediul rural
- Competitivitatea scăzută a mediului economic
- Nivelul scăzut de atractivitate, în special a zonelor rurale și orașelor mici și mijlocii

În aceste condiții, pentru perioada 2014-2020, obiectivul general de dezvoltare la nivel strategic este: Derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabil creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României. Tinta propusă pentru anul 2022 este ca indicele de disparitate al Produsului Intern Brut pe cap de locuitor la nivel regional să reprezinte 75% din valoarea indicatorului la nivel național și 37% din valoarea indicatorului la nivel comunitar. Prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională cuprind:

1. Îmbunătățirea capitalului uman,
2. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne,
3. Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale,
4. Optimizarea utilizării și protejarea resurselor naturale.

Planul de dezvoltare regională propune de asemenea o listă indicativă de propuneri/idei de proiecte pentru perioada 2014-2020 la nivelul fiecărui județ. Pentru județul Bacău, pe lângă proiectul privind Axa rutieră strategică 3, Neamț-Bacău, ce vizează modernizarea a 165.5 km de drumuri județene pe teritoriul acestor județe, lista indicativă mai cuprinde:

UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect	Valoare proiect
			- lei -	- euro -
Informații conforme cu datele prezentate în fișele de proiect transmise către ADR NORD EST				
Consiliul Județean Bacău	OT 7	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii Aeroportului Internațional "George Enescu" Bacău	59.400.000	13.500.000
Municipiul Bacău	OT 4	Reabilitare sistem de iluminat public, inclusiv monitorizare trafic în municipiul Bacău	207.000.000	47.045.455
Municipiul Onesti	OT 4	Cresterea calitatii vietii locuitorilor din municipiul Onesti, prin reabilitarea infrastructurii	150.000.000	34.090.909
Municipiul Moinești	OT 9	Cresterea competitivitatii economice și a calitatii vietii în municipiul Moinești prin dezvoltarea și modernizarea infrastructurii urbane (educationale, sociale, rutiere etc.)	75.000.000	17.045.455
Orasul Buhusi	OT 10	Îmbunătățirea infrastructurii educationale prin modernizarea bibliotecii "George Bacovia" Buhusi	8.000.000	1.818.182
Orasul Comanesti	OT 3	Promovarea competitivitatii economice și dezvoltare zonala, în domeniul public și privat - localitatea Comanesti, județul Bacău	185.504.000	42.160.000
Orasul Darmanesti	OT 6	Alimentare cu energie electrica zona Podei-Izvorul Alb, orasul Darmanesti, județul Bacău	5.638.900	1.281.568
Orasul Slanic Moldova	OT 3	Complex de agrement turistic de relaxare și sportiv în orasul Slanic Moldova, jud Bacău	29.204.655	6.637.422
Orasul Tîrgu Ocna	OT 4	Reabilitarea strazilor din orasul Tîrgu Ocna, județul Bacău	9.889.560	2.247.627